

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “การรับวัฒนธรรมสมัยนิยมจากญี่ปุ่นของวัยรุ่นไทย: กรณีศึกษาแฟนเพลงเจ-ป๊อป” มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของวัยรุ่นไทยที่เป็นแฟนเพลงเจ-ป๊อปใน 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมในกลุ่มสังคมออนไลน์ พฤติกรรมส่วนตัวและพฤติกรรมที่มีต่อวัฒนธรรมสมัยนิยมจากญี่ปุ่นประเภทอื่น เพื่อการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างวัยรุ่นไทยที่เป็นแฟนเพลงเจ-ป๊อปกับคนนอกกลุ่ม โดยเฉพาะครูและผู้ปกครอง และยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมยามว่างให้กับวัยรุ่น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ แฟนเพลงเจ-ป๊อปในประเทศไทยซึ่งมีสัญชาติไทย ที่มีอายุระหว่าง 12-25 ปี จำนวน 370 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่นตอนต้น (12-15 ปี) กลุ่มวัยรุ่นตอนกลาง (16-18 ปี) กลุ่มวัยรุ่นตอนปลายกลุ่มที่ 1 (19-22 ปี) และกลุ่มวัยรุ่นตอนปลายกลุ่มที่ 2 (23-25 ปี)

วิธีการรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมในกลุ่มสังคมออนไลน์

พฤติกรรมในกลุ่มสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นส่วนใหญ่เป็น “พฤติกรรมการรับ” ซึ่งปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นให้ความสนใจกับกิจกรรมภายในกลุ่มสังคมออนไลน์มากหรือน้อยนั้นมี 2 ประการ คือ กฎและความผูกพันที่วัยรุ่นมีต่อกับกลุ่มสังคมออนไลน์นั้นๆ พฤติกรรมที่วัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดคือ การพูดคุย การใช้ภาษา การรีทวีต การปฏิบัติตามมารยาทและการเคารพกฎเกณฑ์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนกลางจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย และวัยรุ่นหญิงจะมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าวัยรุ่นชาย

2. พฤติกรรมส่วนตัว

วัยรุ่นจะสนใจกิจกรรมยามว่างที่สอดคล้องกับความสนใจเดิม แต่กิจกรรมยามว่างบางประเภทวัยรุ่นก็เกิดความสนใจเพราะได้รับแรงกระตุ้นจากปัจจัย 2 ประการคือ ความชื่นชอบในตัวศิลปิน และการเห็นตัวอย่างจากแฟนเพลงคนอื่น วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากที่สุดในช่วงวัยรุ่นตอนต้นถึงช่วงวัยรุ่นตอนปลายกลุ่มที่ 1 วัยรุ่นเพศหญิงมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าวัยรุ่นเพศชาย การเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์ภายนอก มีปัจจัยสำคัญคือ อายุ ส่วนการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมยามว่างนั้น วัยรุ่นเพศหญิงและวัยรุ่นเพศชายมีความแตกต่างกันมาก โดยวัยรุ่นเพศชาย

จะสนใจกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับดนตรี ส่วนวัยรุ่นหญิงจะสนใจการละเล่นสินค้าเกี่ยวกับศิลปิน และการอ่านแฟน ฟิคชั่น

3. ความสนใจที่มีต่อวัฒนธรรมสมัยนิยมจากญี่ปุ่นประเภทอื่น

วัยรุ่นส่วนใหญ่สนใจหนังสือการ์ตูน อนิเมชัน รายการโทรทัศน์ และละครซีรีส์ เนื่องจากเป็นสิ่งที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน โดยไม่ได้สนใจว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นวัฒนธรรมสมัยนิยมจากญี่ปุ่นหรือไม่ ส่วนความสนใจในวัฒนธรรมสมัยนิยมประเภทอื่นๆ จะขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการคือ เงินและความชอบส่วนบุคคล วัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนกลางจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากที่สุด และวัยรุ่นเพศหญิงมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าวัยรุ่นชาย โดยมักได้รับอิทธิพลจากศิลปิน

ผู้วิจัยหวังว่า ผลการวิจัยเรื่องนี้อาจช่วยให้คนในครอบครัว ตลอดจนผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับวัยรุ่นได้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้องต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น อันจะนำไปสู่การปรับทัศนคติของสังคม ให้เห็นถึงประโยชน์ในการชื่นชอบศิลปินของวัยรุ่น ว่าไม่ได้ส่งผลกระทบในด้านลบเพียงอย่างเดียว เมื่อต่างฝ่ายต่างเกิดความเข้าใจจะทำให้ผู้ปกครองกับวัยรุ่นปรับตัวเข้าหากันได้ง่ายขึ้น และสามารถใช้ข้อ มูลจากผลการวิจัยชิ้นนี้ช่วยในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจของวัยรุ่นกลุ่มนี้ เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพของวัยรุ่นให้พัฒนาไปในทิศทางที่จะเกิดประโยชน์ต่อตัวของวัยรุ่นเอง

นอกจากนี้ งานวิจัยชิ้นนี้ยังสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการทำงานวิจัยต่อเนื่องในหัวข้อที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมวัยรุ่นได้